

Mafsa ar pefufchifchana par pafsa
Mr Pefufchumu: par gabu 2 rbl. 35 kap.
bes Pefufchuma: par gabu 1 60
Mr Pefufchumu: par 1/2 gabu 1 25
bes Pefufchuma: par 1/2 gabu 85

Mafsa bes pefufchifchana Rigā:
Mr Pefufchumu: par gabu 1 rbl. 75 kap.
bes Pefufchuma: par gabu 1
Mr Pefufchumu: par 1/2 gabu 90
bes Pefufchuma: par 1/2 gabu 55

Mahjas Weefis

Mahjas Weefis teel ifoot festdeemam no
piffi. 10 fahlot.

Mafsa par flubinafchana:
par weenas flajas fmalta rafhu (Pefit)-
rindu, jeb to weetu, to tahda rindu eenem,
mafisa 8 kap.

Redafhija un efpesigija Rigā,
Ernst Plates biffhu-un grafmatu-
brulatawa un burtu-lectuwē pee Petera
bafnijas.

31. gada-gahjums. — Mahjas Weefis ifnabh weentreis pa nedelu.

No 11.

Seitdeen, 15. martā.

1886.

Mahjas Weefis ar Pefufchumu war pafstellet un fludinafumus nobot Rigā, pee Petera bafnijas. Bes tam „Mahjas Weefis“ war wehl pafstellet bes dauts peenemfchana weetadm Peterburgas un Jelgawas Mr-Rigā un Sarlandaugawā, wehl zitās pilfchēdās, kā:
Jehfio: Grabwel un Peterfon l. bodē; Walmeera: G. G. Erey l. bodē; Waltā: M. Rudolf un Paulin l. bodē; Mutenē: S. Alfins l. grafm.-bodē; Limbafchōs: D. Upher l. bodē; Jelgawā: S. Alunan un Weifhorn l. grafm.-bodē; Bausfā: S. Wekmann l. grafm.-bodē; Kuldigā: Weifhorn l. grafm.-bodē; Wentopifil: M. Wies l. grafm.-bodē; Kēepajā: Ulfuin l. grafm.-bodē; Tufumā: Baumann l. grafm.-bodē; Talfōs: S. Low l. grafm.-bodē un biblotēka un Wolonfchewski l. grafmatu-bodē; Kaudawā: Saegermann l. weefnijā; Sabilē: Winter fja weefnijā. Tad wehl „Mahjas Weefis“ war apstellet pee faweem zeen, draufes mahfstaajem, flototajem un pagafsa flēdweereem, turus mifli luhofu, tahdas apstelleschanaš laipni peenem.

Sina.

Lee zeen. „Mahjas Weefa“ abonenti,
kas sawu fchi gada ekfemplari wehl naw
famakfojufchi, teel luhgti, lai ar mafsu
pafteidfahs.

Ernst Plates,

„Mahjas Weefa“ ihpafchneels un atbildofchais rebator.

Politikas pahrfkats.

Schoreif, tapat kā dafchahm reifahm, sawu
politikas pahrfkatu eefahfchim ar politikas flah-
wolli Balkanu pufkafa. Par to nu tahda ahr-
femes awife rafsta tā: Rihta-Rumelijas leeta
arweenu uf preefchu eedama, ari pee gaismas
zet jaunās buhfhanaš. Ta jaunā buhfhana
pafstahw atpafakeefchana jeb atlahpffchana, kas
Bulgarijas firfha Alekfandera politikas weiklibai
dara wifu godu. Firfhs Alekfanders gan fawds
prafjumds allafschahs, bet to daridams ari at-
nem teem libfchekus, tui winu gribetu pee Rihta-
Rumelijas eedfchwotajem zelt ne-ufstijā, ta wifch
fawa labuma pehz efot Turzijiā nodewis femes
labumus. Tagad pawifam otradi ifrahbijees.
Firfhs Alekfanders pretajahs, ta wifch Rihta-
Rumelijā teel eezelts par generalgubernatoru tika
uf preezem gadeem un ta pehz fchi laika beif-
fchanaš wifch titai fchini amata warot tikt
eezelts, tad leelwalftis ar to meera. Schi pre-
tofchanaš notika tapehz, lai Rihta-Rumelija un
Bulgarija neiftu eeflatitas par fchirtahm, bet
par faweentofaju, jo tad waretu par Rihta-Ru-
melijas generalgubernatoru eezelt zitu, neta Bul-
garijas firfhu, tad waretu atgaditees, ta Rihta-
Rumelija turpmat tiftu fchirta no Bulgarijas,
proti tad, tad Rihta-Rumelija dabujufe zitu
generalgubernatoru, kas naw Bulgarijas wald-
neelas atpafal. Wifpirms tagad, tur Prufchu
fungu nama fpreedums par fcho leetu daufi maf-
tizis finams, ir ifrahbijees, ta Prufchu waldiba
no fawas pufes ifarjufe pee bafnijas likumeem
leelus pahrgroffjumus latolu bafnijai par labu.
Bet tas wehl nebuhtu tas flitafais, ar fcho jeb
to pahrgroffjumu waretu ifliffinatees. Zo lea-
latu galwas groffschanu padara ta buhfhana, ta

tam, ta Bulgarija ar Turziju ifliffhtu, bet ari
ja-eewehro tas, ta Bulgarijas firfhs teel nen-
zetami eezelts par Rihta-Rumelijas generalgu-
bernatoru, jeb ar ziteem wahreem fahot, ta Rihta-
Rumelijas faweentofajums ar Bulgariju teel pilnigi
apdrofchinats uf turpmaleem, ilgakeem laikeem.
Sem tahdeem apfahfkeem wehl janogaida, waj
firfha atpafakeefchana jaw nofihmē wifas leetas
ifschēkrumu, jeb waj zaur to zeffees jauni fchēkrff.
Wifpirms zelahs jautajums par Rihta-Rumelijas
nolihgumu, to Bulgarijas firfhs zaur sawu pre-
tofchanaš ne-afstift par pilnigu.
Par Balkanu pufkafu runajot ari kahdas finas
peeliffim par Greekiju. Nowilzinajums flarp
Bulgariju un Turziju finamā ifliffghchanaš leeta
ir pafstubinajis Greekiju uf leelaku pretofchanaš
pret leelwalftju prafjumeeem, lai Greekija dotos
pee meera. Pafstubinatais prahis uf pretofcha-
nos wehl audfīs no ta laika fahlot, tur kara
wadoni fapulzejahs Atenas pilfchēdā un kara-
fpeklus atrada koti labā lahrtiba. Anglija gan
tura zeribas, ta Greekija beidof atmetifchot wifas
kara domas un dofchotees pee meera, jo kad wina
pilnigi buhfhot pahreelzinajufchē, ta neweena
walfts winai nepalihdfchot kara pret Turziju,
tad wina tatschu ne-eedroffchinasees weena pate
uffahft laen pret Turziju. Tahdas zeribas tu-
reja Angtu ministru preefchneels Gladftons, bet
tagad fchēhs zeribas pa datā ifjauktas zaur to,
ta Bulgarijas firfhs zaur sawu pretofchanaš if-
liffghchanaš nowilzinajis, ta to jaw plafchi ifflai-
drojam. Tagad Gladftons jaw fahf apradinatees
ar domahm, ta Greekija ar waru buhfhot ap-
preefchama pee meera. Ta tad drihā laifa tu-
ram fagaibit fim, ta leelwalftju kara fugi tu-
wofees Greekijai, lai to waretu peefpeest pee
meera. Nogaibifim, tad redfchim, kas ifnabh.
Politikas flahwolli flarp Wahzijas waldibu
un latofu bafnijas waldibu Romā tagad leekahs
wairaf fahfchgetis, neta tas ifliffahs kahdas
nebelas atpafal. Wifpirms tagad, tur Prufchu
fungu nama fpreedums par fcho leetu daufi maf-
tizis finams, ir ifrahbijees, ta Prufchu waldiba
no fawas pufes ifarjufe pee bafnijas likumeem
leelus pahrgroffjumus latolu bafnijai par labu.
Bet tas wehl nebuhtu tas flitafais, ar fcho jeb
to pahrgroffjumu waretu ifliffinatees. Zo lea-
latu galwas groffschanu padara ta buhfhana, ta

tagad arweenu wairaf fahf zeribas fuff, ta la-
telu bafnijas waldiba jaunpahrgroffitos likumus
pilnigi peenems, bes pretofchanaš ar wifchem
pahrgroffjumeem ar meeru buhdama. Schim
briffcham ar leelu eewehroffchanaš flatahs uf bi-
fkapu foppu, ta tas mineta leeta ifturahs. Kad
jaunee bafnijas likumi nahja pee nobalfofchanaš,
tad biflafs foppas atturejahs no balfofchanaš
un fchahda atturefchanaš naw nelahda laba
fihme par meerigu ifliffghchanaš ar pahweftu, jo
kad foppas buhtu lihds balfofis, tad wifch buhtu
peerahbijis, ta latofu bafnijas waldiba ar baf-
nijas likumu jaunajem pahrgroffjumeem ar meeru,
turflahf ari foppam bija wajadfiga pilnware
dota no pahwefta. Bes tam wehl ari zits at-
gadijums neta laba ifliffghchanaš leeta nenofihmē,
proti tas, ta foppas naw brauzis pee pahwefta
uf Romu, ta to jaw fawā laifa flinajam. Pee
pahwefta fchim briffcham tee wihri, kas grib
meerigu ifliffghchanaš ar Prufhiju ifjaukt, ar sawu
politiku dabujufchi wifchrofu. Starp fcheem ih-
pafchi peeminami bijufchais erzbiflafs Melchers
un erzbiflafs grafs Ledochowfki, kas pee tam
wehl flaidri pafiffi Prufhijas buhfhanaš. Pah-
wefts pats turot meera domas, bet meera preti-
neeli wina domas ar faweem peerahbijumeem
war pahrgroffit. — Schim briffcham neweens
ihffu nefin, ta fchi leeta galu galds beigfees, ta-
pehz wifmasafalais janogaida.
Franzofchu ta nofauktas patriotu-fabeedribas
preefchneels Pauls Derulebs iffajija, ta wifch
ufnemfchot zetojumu pa Giropu. Sawu zetojumu
wifch tagad eefahjis, pirms nonahfdams Turin-
as pilfchēdā. Turinā nonahjis, wifch noftah-
jahs awifchneela Ed. De Amizis namā. Kad
wifch kahdas fabeedribas bija turejis warenaš
runas pret Wahziju, tad wifch atfahja Turinu
un aifbrauga uf Genuas pilfchētu, tur wifch
tureenas flrehtneeku beedribā tureja lihdsfigu rumu.
Wina runahm tas mehrlis, lai waretu zitas wal-
ftis ufribdit pret Wahziju. Wifch, proti Deru-
lebs, teel no dafchahm Italijas awifchem ar leelu
godu minets, tapat ari dafchi eewehrojami wihri
winu apmelle un ar winu farunajahs. Kad
wifch nonahja Romā, tad winam ar tureenas
dafchem miniftreem bija farumas. Kahdā Romas
beedribā wifch tureja rumu, tui wifch uf tam
nowahdija, ta Giropā, warbuht itin drih, ifjel-

lchotees leels lahfeh, kas Giropu atfwabinafchot
no „feemetu leetuwenā“ (proti Wahzijas). —
No Romas wifch nodomajis braukt uf Greekiju
un no tureenas uf Budapefchu, tad uf Wihni,
Peterburgu, Mafkawu, Kopenhagenu un Londonu.
Par Karliflu partijas rihfofchanaš Spanijā
waraw pafneegt fchahdas finas: Bezakeem awi-
fchu lafatajem wehl buhs atminams Karliflu dum-
pis Spanijā, kas daufi afinis iflehja. Schis
dumfis beidfahs, tad nefen mirufchais Spanijas
fehniufch Alfons XII. uflahpa Spanijas fehniuf-
troni. Kamehr fehniufch Alfons dhifwoja, ta-
mehr Karlifli deefgan meerigi ifturejahs, bet tagad,
tur fehniufch miris, Karliflu partija atkal fahf
pazelt sawu galwu. Karliflu partija tagad, tur
Spanijas fehniufchonee bfemehs behriu un ja tas
nebuhs pufins, grib atkal flrahdat fawai par-
tijas galwai, Don Karlofam, par labu, lai preefch
ta waretu eeguht Spanijas fehniufch troni. Kahda
ahrfemes awife par fcho leetu rafsta tā: Sihmejo-
tees uf tautas weetneeku zelfchanašm Spanijā
fafaka, ta Karlifli wairaf gadus neweema nelahdu
dalibu pee zelfchanašm. To eewehrodams, Don
Karlofs fawas partijas peekritejem eeweflejis at-
turefchanaš no tautas weetneeku zelfchanašm, bet
atfahwis katram, kam pee tam ifhot peedalitees,
lai peedalitees, tika lai parlamentā turotees pee
Karliflu partijas zenteneem; tomehr tahdā reifa
tam newajagot tā ifturetees, it ta tas buhtu wif-
fas Karliflu partijas wadonis un aiffthawis. —
Tani deenā, tur Spanijas fehniufchonee peedfims
gaiditais behniufch, Don Karlofs iffajihš fawas
mantofchanaš teefibas pehz pafstahwofchem liti-
meem uf Spanijas fehniufch troni. Don Karlofs
pehz tam, kad wifch ar faweem kara pulkeem
fchetrus gadus jihnijees, wifch 1876. gabā
kara fobeni eebahfis mahfhtē un sawu kara karogu
lizis pee malas, tomehr padewees wifch nelad
ne-efot. Wifch atrodotees tai pafchā flahwolli,
lahdā to reif.
Iffē pehz tam, kad fehniufch Alfons nomira,
Don Karlofs fawas partijas peekritejem peeko-
dinaja, lai wini ifturotees meerigu un lai welti
ne-iflejet afinis; wina weenigās ruhpes efot tahs,
ta wina faldati no buhfhchabas un kara preela
neteekot fagrahbtu un tā tad kara dhifhi. If pa-
triofifma, ta Don Karlofa peekriteji faka, Don
Karlofs negribot, ta Spanijā tiftu welti afinis

Nanda.

Tas elements, jeb tā fahot, tas lihdsfchē, zaur
furu wifa pafaule wifwifadās fawfharpigās darif-
fchanaš fahfchahs un ifliffhfinajahs, ir nanda.
Bet kas tad nu ir nanda?
Nanda efot zehlfufch zaur wezo Zudeefchu un
Pefeeffchu turgofchanaš (t. i. andeli) ar winu
laiminu tantahm, kas notika tahdā wifhē, ta wini
ifmainijahs zits zaur zitu rafchofumeem, bet wi-
neem turpretim trubla flaittee, fpofochee metali,
turi leelā wairumā atradahs laiminu kalnōs;
patifchana tehrptees, dewa tad nu fchāi bagatai
tantai pawadu fchos fpofochos metalus pret fa-
weem rafchofumeem no faweem laimineem ee-
mainit. Tad nu faprotams, ta fchee kalnu eedfih-
wotaji fawnis metalu krachjumus eedalija beidof
gabalds, dafchadā leelumā, lai buhtu latrā briffhi,
tad ween lahda tahda maina gadijahs, ta peen-
nahziga wehrtiba pee rolas un ari lai waretu
zaur gabalu weenadibu tos pafchus ahtraki fa-
flaitit. Katru tahdu gabalu wini buhs ari ap-
fihmejufchi pehz wini leeluma. Ar to, ta preti-
nehmeis fahka gabala wehrtibu atffht par riktigu,
bij nandas ifzelfchanaš pirmais folis; bet ka-
mehr pretinehmaji fchos metalus tihween tapehz
fanehma, ta lai if wineem tranfus waj rotas
leetas fawai wajadfibai ifgatawotu, tilmehr bij
fchee gabali tika preze ween. Wet jadoma, ta
turgofchana ar trefchu un zeturto tautu fchos ga-
balus leetodami panahja to, ta wairaf tautas
lopā falihga, fchos gabalus, wini retas un dah-
gas weelas labad, ta ari tapehz, ta til lehti ne-
ifnifhta, t. i. nerufheja un zitadi lehti negahja
boja, ta nandas weelu leetat, apfihmejot ar wif-
pahrigi atffhtu wehrtibas fihmi. — Ta tad wif-

pahriga atffhchana dewa wineem wifpahrigu gel-
dibu. Un nu fchēhs weelas, dabudamas tahdu
jaunu ihpafchibu, nepeedereja wairis pee prezhm,
jo winas nebija wairis andeles leetas, bet palika
par andeles ifliffhfinatajem. Un fchi nu ir ta
flarpiba, ta preze ir ta nofihme, nafht laudis
ifleetaschana; nandai turpretim tahs nofihmes
nam, wina ir tika lihdsfchē, kas ifleetaschamo leetu
naimainifchanaš paweeelina. — Tapehz ir ar nandas
ifzelfchanaš glufchi dabigi weens jaunš fahjeh-
gums un preefch nandas funzijas (darbofchanaš)
weena jauna apfihme radufchē, tas ir: pirlfchana.
Kad nanda buhtu preze, tad buhtu fahjehgums
„maina“, „mainifchana“ wehl weeta; bet kad
nanda naw wif preze, tamlihds ta naw mainas
leeta, bet ir tika mainas lihdsfchē, tad ari naw
pirlfchana nefas zits, ta weena pufe no mainas;
pirlfchana no weenas pufes un pirlfchana no
otras, iftaifa lopā mainu, un widu flarp abahm
atronahs mainas lihdsfchē: nanda. Nandai ir
ta fahot diwas rotas; if weena no fchihm rotahm
ir nofanzama par pirlfchana; latrā rotā atronahs
preze un zaur fcho rofu flufteem-falifchanaš teel
mainu-leetu weetas pahrzeltas, ta la zaur abe-
jahm pirlfchanašm galigi nooteel maina.
Tiliffhs nanda leedfahs buht mainas lihdsfchē,
tilliffhs ta pate ifleetaschana nafht, tad ta pate
wairis naw nanda, bet tika preze. Peewebifim
fche kahdus peemehrus:
1) Kad bankeeram nanda guf weikala darbo-
fchanaš, tad wifch ne-uffkata to wairis par mai-
nas lihdsfchē, wina paleel par mainas leetu.
Tapehz ari nenahts neweenam prahā fazit: Man-
ja-eet pee bankeera un janopeht tur par 8 rbl.
30 kap. weens pufimperialis; tal tas buhtu laitam

tikai ja-eemaina. Sche faude nanda ta ifliffhse-
tajis sawu weetu un pirlfchanaš procedure nen-
teel; bet nooteel tika tihra mainifchana ween,
tahdeht, ta nanda fche eenem prezes weetu.
Bet tilliffhs tas pats nandas turgotajis panem
if fawas lahdes lahbus gabalus un eedod tos
fawai fzewai preefch faimneejibas wajadfibu ap-
gahdafchanaš, tad wini tufht peenem atkal nau-
das karakteri un tee pafchi gabali, kas weikalā
atrodahs ta mainas leetas, paleel tagad atkal
par mainas lihdsfchē preefch weikalneela dhifwes
ufturefchanaš wajadfibahm.
2) Ta nanda, kas atronahs feltafaleja weikala
lafē, ta tahda, par furu wifch fawas prezes ir
pahrdewis, jeb waj to pafchu nolizis fawahm
dhifwes wajadfibahm, — ir mainas lihdsfchē,
nanda, bet tilliffhs wifch no tahs lahbus fu-
draba rublus preefch weikalā kaufefchanaš nem,
wini paleel par mainas leetu, par prezi, kaut
gan metala fwaras tas pats ir ta bijis.
Manš domu pamats te nu ir tahds: Newis
lahda, nanda iffalta metala gabalu wehrtiba
ween ir ta, kas to par nandu taifa, bet wif-
wairaf ta wifpahriga atffhchana, ta fcha metala
gabalam, tapehz la winam tahda fihme ufpeesta,
ari teefcham finama fwara netruhfht. Zaur tahdu
wifpahrigo atffhchanaš dabu tas gabals geldbu,
wifch teel fauems, wifch paleel par nandu.
Nandas weela naw zits nefas, ta lahda fcha-
nehmejam rotā eedotā drofchibas fihme par to,
ta wifch par faweem darbeem, waj par fawahm
prezhm ari teefcham to peenahzigo atffhchanaš-
fchanaš dabuhs. Tahdā pafchā wifhē ir ari pa-
pira gabals, waj ahdas gabals un tam lihdsfigi,
kas til ween wifpahrigi par lahdu finamas wehr-

tibas atffhfinajumu peenemts ir, tapat nanda,
ta no metala. — Sche tika ir ta flarpiba, ta
papira nandas ifdewejam galā wehl ir ja-ifliff-
hfinajahs un ta papira nanda, wifa weenam
pafcham fajanem atpafal.
Dafchs domatu, ta uf tahdu wifh waretu
weena walftiba til daufi papira nandas taifit,
zif ween ufset, — winas ifhtums tiftu weenmehr
wifpahrigi atffhts!
Bet par laimi, tas ta wis naw, tapehz la
walftibas atmafkas-fpehjihbas ufstijibai ir robe-
fchas noliktas.
Tad nu tahfati par nandu. Nanda ir preefch
tam taifita, ta lai buhtu lahds wifpahrigi atffhts,
weegli leetojams, waj zetojams mainifchanaš lih-
dsfchē. Nandas ufdeemums tad nu ir, ifmaini-
fchanaš atweeglinat. Un fchi ihpafchiba tad nu
ir ta, kas metala gabalu taifa par nandu. Jums
tika buhs eedomatees, kad jums lahda summa
nandas ir, ta jums ta pate newis winas pafchas
lahad ir, bet tapehz, ta lai waretu par to few
dafchadas dhifwes wajadfibas apgahdat. Zita
mehrka nandai pafchā par fewi naw, un zaur
to ween tapate ifschirahs no prezes.
Nanda un preze ir glufchi neweenadas leetas.
— Ze jums nanda rotā, tad jums zaur to ir
rotā lahda wifpahrigi atffhta apleeziba par to,
ta juhs efat kaut lo paftrahdajufchi par to jums
atffhfinafchana nahlahs, un jums ir garantija
par to, ta juhu darbs tika if lura laifa, tad
ween juhs to wehlatees, zaur to atffhfinats, ta
weens otrs juhu pagehrejumus jums ifpildihš,
par to juhs tam to juhu rotā buhdamo wehrtes
apleezibu eedodeet, ta peerahbijumu, ta wifch
preefch jums kaut lo darjhis ir. Schis waren

isleetas. — Kas wehl atminahs, ar labdu brees-
mibu sawa laika Don Karlofs weba sawa Spa-
nija, tad gan nepatibis, la newis patriotisms,
bet ziti eemefli Don Karlofu attura no afins
isleschanas Spanija.

Ahrfemes finans.

Berline. Bahzijas keisara Wilhelma dumschana-
nas deena bija 10. martā. Par schahs swehtu
deenas swinescham labda Berlines awise raksta
tā: Lai gan gais bija nepatibams un laiks
austis un leetainis, tomehr Berlines celas bija
tehrpufschahs swehtu uswalkā un lauschu pulki
stairgaja pa eelam, ihpafchi keisara pils turumā.
Swehtu deena beidhs pehz nolitā swehtu pro-
grama. Keisars wispirms peenehma keisareenas
un sawu tuwako familijas lozektu laimes wehle-
jumus. Ap pulkstēn 11 wina familijas lozektu
pasneedsa swehtu dahwam. Eho reis swehtu
dahwana bija mahfslas darbs, proti pomafinajums
no Pruhfijas leela kurfirka peeminella; ap plktēn
12 tifa peenemti aktiwas armijas generaki un
ziti lawa pulku wadēni; ap 12 1/2 Bahzijas firsi
ar sawam laulatahm draubfenehm; ap pulkstēn
1 aktal firsi Wismarls un ziti deenahā efoschi
minifiri. Pee farinahm no keisara Wilhelma
pufes nelahdas runas nenotila, simejotees uf
politiku. Par keisara weselības buhshamun ru-
najat japemim, la ta tai deenā bija deesgan
branga. Kad keisara familijas lozektu firmo wald-
neeku apweiginaja, ihpafchi tad masee priustfchi
fawam weztehwam, keisaram Wilhelmam, weh-
leja laimes, tad keisars tifa loti aifgrahbēn
un tifa sawu aifgrahbitibu pehz igata laika wa-
reja pahrwaret. Kad keisars peegahja pee loga,
tad publika leelo waldneeku apweiginaja ar ga-
wilehm, kas nemas negribeja beigtees. Pehz puz-
deenas bija swehtu maltite pee tronamantineeka,
kur ari nehma dalibu ahrfemes firsi, kas uf scho
swehtu deenu bija uf Berline atbraufschu.

Anglija. Anglu awise "Teims" uf Ragunas
pilshebtas (Wimas walfti Wija) dabufufe sinu,
kas Angteem deesgan launa dara, proti lahds
andeles nams Londonē apgahdajis schaujamus
rihtus Wirmeescheem, kas ar Angliju stahweja
fara un kas wehl tagad naw pilnigi meeru me-
tuschi. Schis atgahijums peerachda, la minetam
andeles namam naw ne jausmas no patriotisma,
tikai weenigi dshifshanahs pehz petnas. Anglija
wed lauru ar Wirmeescheem un Wirmeeschi dabuhn
flepēni no lahda Anglu andeles nama schauja-
mus rihtus, ar ko waretu Angteem labi preti
atturetees, gaischala peerachdijuma newajoga, la
minetam andeles namam patriotisma weeta tikai
naudas maks krukhi.

Dalnija. Rā no Kopenhagenas teel finot,
tad efot nodomajufchi, scho pilsehtu apzeetinat no
jubras pufes. Gan wehl no tautas weetneeku
pufes schis noboms naw apstiprinats, tomehr par
schahdu apstiprinashamun neschahbahs. Ar apze-
tinashanas darbeem jaw lahds scho pawafaru.
Semes walfti, kas preelch apzeetinaschanas tiks
usmesti, buhshot 100 pehdu beesi.

Amerika. Rā Nu-Dscherserj walfti (weena no
Saweenotahm Brihwawflim Seemetu-Amerika)
apeetahs ar wasankeem, tā labda Amerikaneeschu
awise raksta, to waretu ewehlet wifahm pilseht-
tahm preelch wasanku isfihzinaschanas. Par
schahdu ewehlejamo apeshchanos ar wasankeem
minetā awise raksta tā: Trentonā, minetās walftis

galwaspilshebtā, polizija to leetu nehmuše fawā
rolā. Lihfs jaunakam laikam zaurmehrā 30 wa-
sanku peeteilufchees pee polizijas, lai dabutu nalks
pajumtu. Peeteilufchees wasanki teel nalks-
patwehrfina ismelleti un kad ismelletot israhbahs,
la wini naw ihfti pasaulē wasanki, tad winus
patura patwehrfina weenu nakti, dod weenem no
rihta brokastu un tad atlaifsch. Kad wini otrreis
atnahl jeb las jaw pee pirmās ismelleschanas
israhbijees par wasanki, tad polizija winus par
nelahtrigeem zilwekem apfihmedama, teem pee-
spreech grehtu darbu un eeleel zeetumā. Darbs,
to tahdeem polizija leel strahdat, ir teescham
grehts un smags, proti weenem atmeni jalauisch
un pee tahda darba jastrahda 8 stundas deenā.
Kahds tureenas zeetuma usfrangs par to stahsta
tā: Kahdu laiku pagahjufschā seemā mums bija
129 wasanki, no kureem 90 drofchi bij atfihstami
par ihsteem pasaulē wasankeem, tagad mums
tikai ir 22. Tiltihfs mehs tahdus dabufufschu
rolās, mehs winus tuhlt leekam pee darba un
zaur to zitus atbaidam. Tee, kas mafaku pah-
lahpumu deht, par peemehru dferfchanas waj
pluhfshanahs deht, zeetumā eelifti, un is muhu
appabala, teem leekam malku sahget un jirt.
Jihleem wasankeem leekam atmenus lauft. Kad
weenem pirmo reisu tahdu darbu likam strahdat,
tad weenem no behdahm waj firds gribeja pufchu
plihft. To wini nebija gaidijufchi, uf tam nebija
sagatawofufchees. Weenu deenu un nakti tumshā
zeetumā un zitu nelo dabut ehft la maifi un ub-
deni, tas winus weda pee atjehgshanas. Dschis
istureja tshetras deenas, eekam nebija pee darba
stahjufchees, un weens wasankis istureja pat
7 deenas. Beigās wif paklawija jeb neklawi-
geem bija japaleel tumshā zeetumā. Aktonus
wasankus paschi apluhfojam. Aktonapfimit mah-
zinu smaga dshelchu bumba pee peezas pehdas
garas kehdes bija katram pee lahjas peestiprina-
ta un ejot palak willahs. Pee humbas bija ofa
peetaifita, pee kuras latris wareja sawu bumbu
fanemat rokā un to nest, la uf preelchu gahja.
Wasanki strahdaja tahdā bes jumta efoscha schuhni
un tur atmenus laufa.

Pehz schis preelchfihmes waretu ari zitas
polizijas strahdat, wifus bes darba efoschus dee-
delneekus un wasankus usferdamas un pee darba
liddamas.

Geshfemes finans.

Widjemes gubernatora kungs 1. martā sch. g.
apstiprinajis bijufcho Terbatas uniwertetes stu-
dentu Georgiju von Meyera par kanzlejas ee-
rehdni gubernatora kanzleja.

Par Widjemes dshelzeta liniju "Now. Wremja"
fina wehstīt tā: Dshelzetsch, fahldamees no Wle-
lawas, pahreeschot par Wefitajas upi pilsehtas
tuwumā un, turpinadamees gar Berowu, Walku
un Zehim, 5 werpēs no Walmeeras eefshot pahri
par Gauju un no tureenes tad doschotees uf
Nigu. No Walkas uf Terbatu projektāis faru-
zetsch buhshot 81 werfti garesch. Galwenā dshelz-
eta garums — 294 werstes.

Widjemes hofteresch schā gada pawafara juridika
sahftees 17. martā.

Aprinkstolotaji eklamēni uf kuratora nosajijumu
taps pa wifom atzelti, tadeht la pawafarofschā
aprinkstolās lihfs 1883. gadam buhs pahrwehr-
fias par pilsehtas skolahm.

Pinku muifshas mahzitoja G. Hartmana weeta,
kas eefneedfīs sawu atluhgumos no amata, par

mahzitoja aiginats mahzitoja abjunktis Gustaws
Eleemann.

No Smiltenees. Par to, la Smilteneeschi ne-
stahw wis atfihstibas finā uf weetas, jaw laif-
rakfti deesgan ir leezinajufchi. Ka pee wineem
wehl tahds pats gars mahjo, leezina ari 16.
februara deena schint gada. Minetajā deenā
Smilteneeschu skolotaji ar zeen. mahzitoja Kundfin
lga peedalschinos isfihfoja dshelzeta, preelch-
lajijumu, teatri un weefigu wafaru ar dangofhanu.
Skolotaji dshelzeta tā, la nebij ne to teikt, ne
to smahtet. Zeen. mahzitoja Kundfina tunga
runa "par modi un lepnibu" bija loti teizama.
— Teatris isdewahs loti jauki. — No wifa is-
fihfojuma eenahfums efot pahri par 200 rubfeem,
un tā tad atlikums, kuru preelch bibliotekahm
isleetofshot, fneebfotees pahri par 100 rbf. (B.)

Pafsmares pagastā Pauline v. Wehr kofe, dshim.
v. Kahlen, pahrdewufi 9 semneeku zematus, lopā
149 1/4 dahlderu leekumā, par 24,205 rbf. t. i.
dahlderu par 162 1/4 rbf.

Kurfemes kreditbeedribas delegatu sapulze 3.
martā nospreedise: 1) Bez-Sabtu semtopibas
skolai turpmat if gadus peepalibset ar 2000 r.
(lihfs schim 1000 rbf.), 2) Kurfemes 7 semtopi-
bas beedribas uf 3 gadeem latru pabalst ar
300 rbf., un 3) Kurfemes ekonomifkai beedribai
uf nahfofcheem 3 gadeem ismafkat pa 1000 rbf.
gada.

Uf Sihlees "Mahjas Weesi" Nr. 9 pasneedsam
finojumu pehz "Latweescha". Uf scho finojumu
"Latweeschu Awifes" fawā 9. numurā dod schahdu
isfklaidrojumu: "Zeen. lastitaji warbuhst wehl at-
mineees "eefuhfijumu" if Sihlees, kuras fawā
4. numurā deemschehl atwehlahm ruhmes. Wi-
netais rakfts finoja, la Eleenes muifshas rija
pirmā seemas-swehtu deenā efot nodedufi, un la
uguns peelikta no lahda Sihlees mahzitoja muif-
schā dshiwodama Leifcha. — Rā nu tagad no
drofshas pufes dabonam finat, wifsch schis fino-
jums ir bes jeb lahda pamata, jo nedf rija nodedufe,
nedf ari Sihlees mahzitoja pagastā jeb muifschā
atrodahs jeb lahds Veitīs. — Tā tad lahds muhs
tishchā prahtā ar isdomatu finojumu un tihreem
meleem peerabpīs. Woluhfs, finams, tikai bijis
"Latweeschu Awifschm" flahbet, — jo wifsch ze-
reja, zaur to schai lapai negodu un neslawu zelt,
un tad zaur ziteem laifrafsteem ipaubet, la
"Latw. Awifsch" melojufschas. Wet to tas nebija
apdomajis, la wina finojumu usnemim tikai tā
"eefuhfijumu", ar to jaw arweenu issafam, la
par rakftu paschi ne-atbildam, un otrlahrt, la
naweenis prahta zilwees nedomas, la apkrabhta
redahzija pee tahdeem meleem wainiga. — Jaw
weselus diwas gadus lahds muhsu lapas nifns
eenaidneeks lihfs ar sawu beedri nopuhlejahs,
muhs ar tahdeem wiltigeem finojumeem peewilt,
dahds pahmarlu patehrdams, un zitu goda wihru
wahrdus faweeem raksteem parafstidams. Lihfs
schim tas nizam nebija isdewees, — bet beidstot
tatschu sawu mehrē panahzīs. Jo zaur wairaf
fihmehm un peerahdijumeem efam pahrelejinati,
la schis pats ari augshmineto finu if Sihlees
fabrizeerejis. Ari draudofschas wehstules wifsch
sem zita wahrda if Nigas mums peefuhfijis.
Wet ko wifsch nu galigi panahzīs? Waj wifsch
zaur to awifsch godu pateek war aiflahrt? Ne
buhst nē! "Latweeschu Awifschm" tas tikai war
buhst par godu, la wina eenaidneekem jaleetā
tahdi lihfselki, un la schee bes meleem un krahp-
fchanas winahm it neta nespehj padarit. Tomehr

ari zaur krahpfchanahm lee nepanahs sawa
mehrē, proti muhsu lapas un winas gara pee-
fritejus jeb lahda wifse wafinat."

Grīwā-Semgalē pagahjufschās deenas fakerts
warens daubfsewneeks. Winu nedeku wifsch
apprezejis tirgotaja N. deenahā stahwofcho emmu
un otrā deenā pasubā, lihfpnanemdamas dabūtās
lahsu dahwanas un zitas leetas. Drihs pehz
tam eeradahs diwas, winam peelaufatas seemas,
un lehrums nu bij leels, jo zita zitu fahfaja
par krahpneezi. Jsmellejot israhbijahs, la daubf-
sewneeks M. lahjas jaw swinejis Dinaburgā,
Schaulds, Wilnā, Rūnā, Ponewefschā un dahds
zitas weetas, seeweefcheem noblehdidams firbis
un mantu. Tagad finams winam zitas lahjas
gaidamas. (B. B.)

Kreemijas semneeku agrarbanka, kas 1883. gadā
preelch Geshf. Kreemijas gubernahm tifa atwehrtā,
isdewufe lihfs 1. martam schini 1886. gadā 2909
aifnehmejeem — 33,994,717 rbf. 64 kap. Wir-
zeji bijufchi: 827 semneeku pagasti, 1707 sem-
neeku fabeedribas un 384 sewifschki semneeki.
Wini eemantofufchi par ihpafchumu 118,239
faimneezibas ar 807,936 1/2 defetinahm semes,
par to aifmafajufchi 41,698,950 rbf. 90 kap.;
no agrarbankas, la jaw minetās, wini dabufufchi
33,994,717 rbf. 64 kap. un paschi peemafaju-
fchi 7,704,233 rbf. 26 kap. Pee wirzeju fami-
lijahm peeder 376,147 wifreeschu dshelzes.

Dschu gubernu semstes tagad nodarbojahs ar
preelchfihumeem par aifnehmumeem truhfuma
deht, kas schini gada buhtu isdarami preelch
fahfchu apgahdashanas un preelch fehflas ap-
gahdashanas semneekem. Par scho leetu Wahju
"Semtopibas un meeschtopibas awife" pehz Kreemu
finahm pawneeds schahbus fihfums: Drlas gu-
bernas semstes walde leel preelchā, aifdot 90,000 r.
Jaw pehrnaja gada isbalis 344,064 rbf. if walfts
un gubernas prestandahm. Gubernas apgah-
bas lafē schim brijsham atronetees, 165,482 r.
Semfte walftsprestandu lafē turpretim 150,000 r.
paradā. Semstes sapulze, atfihdama, la fehflas
apgahdashanas finā wajadshiba schini laika buhs
wehl leelala, nospreelch, wifu fklaidro kapitalu
isleetot schim noluhfiam. — Wisleelafais postis
usnahzīs schahs gubernas Winu aprinkim. Sem-
neeku semtopiba pawifam paniflufe. 170,000
semneekem senat bijis 500,000 lopu, bet tagad
efot tikai 190,000. Rodofku finā (tā krona, la
semstes) 1884. un 1885. gadā parads fakrahjees
uf 1,300,000 rbf. Waj tam aprintīs walfts un
gubernas prestandu lafē efot paradā 248,000 r.,
tā la aprinta wif paradi 1887. gadā fneegfcho-
tees uf 2,800,000 rbf. — Garkomas gubernā
truhfums ari leels, bet tur gub. semstes-sapulze
atlahwufe tikai 20,000 rbf. leelu kreditu un uf-
dewufe semstes waldei, gahdat par to, la semes
kreditbanla pawifsinatu intrejchu mafafchanas un
muifschu pahrdofchanu, kas jaw isfludinata, atliktu
uf wehlaku laiku. — Kurfkas gubernas magaf-
nās atrodahs 89,424 tshetwertu seemas un 38,279
tshetwertu wasaras labibas; bet paradā ir 471,159
un 247,244 tshetwertu un gubernas prestandu
weselus 500,000 rbf. Lai gan wasaraja pawif-
jam wahja bijufe, tomehr gubernas semstes sa-
pulze fahfchu labfshijibu naw eefatijufe par ne-
drofchu un tadeht atrahdijufe wifus palihfshas
lughumus no aprinkē semstehm un tikai nospre-
dufe, pee zeluminihterijas greetees ar luhgumū,
lai isgahda, la wasarajas fehflu pa dshelzeteem
waretu fuhit par lehtaku genu. — Lai gan Zela-

teizams eegroffijums ir dshiwē par leelu swehtibu,
kad apgeram to ween: Jums naw wajadshis juhsu
darba- waj rafchojumū-anglus tuhlt ismainit,
bet jums teel rolā dota garantija par to, la at-
lihdfinajums par juhsu publineem nesudihfs. Wet
pahw wifahm leetahm ihbara nauda andeles fa-
tikfme zaur to leelu atweeglinashamun, la ismai-
nifshana war notikt, bes la abahm pufehm buhtu
tuhlt weenai otrai fawas prezes ja-eebod. Pee-
nemim par peemehru to, kad naudas pawifam
nebuhtu. Juhs fanemat if ahrfemes, if lahdas
tahlas weetas dashadus produktus preelch
tirgofchanahs waj tahlatas isfrahdashanas; juhsu
liferants newar fawā tehwiā juhsu produktus
isleetat, tad nu, kad mainifshana uf wifadu wifhi
janoteek, jums buhtu jagahda juhsu liferantam,
par atlihdfinajumu par to no wina fuhfuto, tah-
das prezes, jeb tahdus produktus, lo tas fawā
semē isleetat war, un tahdus produktus jums wehl
wajadsetu mellet pret juhsu prezhem eeguhf. Wifhi
tahdi schehrehtli kricht nost zaur naudu: juhs do-
dat sawam liferantam, zaur to, la aifshuhat
winam finamu daku naudas, tahdu leezibu rolā,
la wifsch ir preelch jums strahdajis la tas
darbs ir til un til wehrtis, un darot zaur to
eefpehjami, la wifsch pats few tahs wajadshis
mainu leetas par naudu apgahda.

Tagad mehs warom pahreht pahri uf kapitalu,
to jo fwarigato tautas faimneezibas elementi.
Par kapitali ir usflatami wifhi tee lihfselki, kas
palihfs fefmet rafchojumū jeb produkfiju. Kad
nu tikai weenu summu naudas turetum par ka-
pitali, la beeschki ween dashch doma, tad buhtum
loti malbijufchees. Nauda pate par fewi nemas
naw kapitalis, bet ir tikai tas, lahds produkfijas

lihfselktu es par scho naudu eeguhf waru. Tas
nu buhtu: dashadus preelch dshiwes wajadshis
un leetaschanā nemanamas leetas, isfrahdashanas
weelas un dashchadi rihti un eerofchi. Pareisi
teel nauda usflataita par kapitali tikai tai finā,
kad ar wina strahdats teel, la par peemehru
tas, kas par to naudu, kuru tas aifdod, intrefes
eewahf, ir nauda teescham kapitalis.

Tē nu dashch warbuhf domatu, la tas, kas
sawu naudu uf prozentehm ihdod, tal ar to naudu
nestrahda un tamlihfs wifsch nebuhtu ari par
kapitalistu usflatams!

Wet te man ir ja-iffklaidro, la kad ar weenu
naudas jummu neteel strahdats, tad ta newar
prozentes eeneft, newar buht kapitalis. Wet tas,
kas sawu naudu uf intrefehm ihdod, leel ar sawu
naudu weenam zitam preelch fewis strahdat;
wifsch, naudas dewejs, ir tā fakot lahda weikali
fluks dalibneeks un pagehr no peknas weenu daku,
tapehz la wifsch ir preelch schi weikala fawas
agratas usjihfhibas un taupibas augstis, —
jawu naudu dewis; bet tadeht, la wifsch pee
ra ar wina naudu usfahfhta darba nepeedalshs,
wifsch pagehr tikai lahdu finamu daku no tahs
peknas, kas tam, kas ar to naudu strahdajis, zaur
ta paschu isweizibu un laimi ir zehlfufshs. Pro-
zentes jeb intrefes ir tikai agratas usjihfhibas un
taupibas atlihdfinajums.

Tad nu tahdā wifse nauda un kapitalis naw
wis weens un tas pats fahjehgums. Kahda nau-
das summa pa fewi naw nefad kapitalis, tikai
tab, kad ar to paschu strahdats teel.

Wet ir wehl dahds greifafas domas, ne la
naudas un kapitala neiffchirfchana. tahs ir tahs,

la "dahds naudas" un bagatiba jeb "leels ka-
pitals" un bagatiba weenu un to paschu ween
nosfihmejot.

(Turpmat beigm.)

Rahds wahrds par Widsemi.

(Staltes Nr. 10. Beigm.)

Tahs paschas deenas watarā, es jaw atrados
Muhramuifschā pee G. lga, kas mani ar sawu
gafpafchu it mihligi usnehma. Tē ari pee mums
peebeedrojahs mans wezais jaunibās draugs,
W. lgs, kur nu to wafaru it preezigi un lihfsmi
pawadijam. Rihtā, 7. februari, ap pulkstēn 9
no rihta lihfs ar G. l. mehs jaw aifneedsam
Walmeeru, kur wifu deenu lihfs wafaram man
wafas bij deesgan ar scho pilsehtu fihlaki eepa-
fihtees. Taisnibu fatot, Walmeera schos peh-
dees gahds ir dahds leelala isplehtufshs, neta
agrat bij, dahds mahjas ir no jauna peenahfu-
fshas klahf. Agral schaupufs Gaujas, tikai at-
radahs Kaugurmufshas frogs, bet nu jaw rah-
dahs mafa preelchpilshebtina ar dahds mahjafm
apehta. Walmeerā ari atrodahs wina lepnais
beedribas nams ar kurlmeeku skolu, kas wifai
pilshebtai ir par gresnumu! Sefidēn, 8. februari
no rihta agri wehl apmekleju wina basnizu, kur
wifu atradu tāpat, la jaw agratajās gahds bij.
Wafnijas ehregetu weeta, kas ir nobotas deht
pahrtafshchanas, Deem'kalsposchana teel spehlets
ar skolas ehregelehm. Tai paschā deenā, ap
pulkstēn 3 pehz pusdeenas, es drihs ween Wal-
meeru atstahdam, aifbrauzu uf Zehim, kur pa-
liku lihfs pirmdeeni. Rihtā, kas bij swehtdeena,
es ari apmekleju wina basnizu, kur biju klahf
tapat Wahju, la ari Latweeschu Deem'wahrdis.

No esmu no Walmeeras teizis, tas man ari ir
jaleezina no Zehim; jo ir schi semju pilsehtina
deen' no deenas leelala paleel zaur to, la jaunās
mahjas nahf klahf, kur drihs ween iszetahs jauna
pilshehtas daka ar jaunu eelu! Tadeht war drofchi
uf to zeret, la Walmeera ar Zehim zaur dshelz-
zetu faweenofchanos pehz gadeem paliks jo leelas
pilshehtas. Swehtdeem pehz pusdeenas wehl ap-
mekleju sawu wezo brugu-tungu G., ar to nu
par dashchadahm leetahm pahrrunajufchi, atkal is-
fchekshamees un tā tad pirmdeem, 10. februari,
ap pulkstēn 8 no rihta mehs eebrauzam wehl
Nigā. Lai nu gan tahdu faka zilpu pa Widsemi-
titu tairfijis, tad tomehr ar dashchadahm fihfahfahm
Widsemneeku buhshanahm maf ween lo eepafinos,
jo seemas laika tas tā nelad ne-isdodahs, la wa-
faras laika. Wet to waru gan teikt, la Wid-
semneeki zenschahs fawas mahjas jo brangas uf-
buhwet un pehz Wahju lahrtas eetaifit, lai tih-
ribā un fporidriā waretu dshiwes muifschu pa-
wabit. It ihpafchi wina stolas un walfts mahjas
teel jo brangas no keegekeem waj atmineem uf-
buhwetās, kas tadeht ari ilgus gadus waresch
pashahwet. Turpreti, zil es Kreemu waj Katolu
semneekus pawifhtu, kur esmu brauzis, atkal fawā
mahju aplopfchana jeb jaunbuhfshana ir glufchi
neweikli un palatpalizeji; wini ir eeradufchi tehmu
butkās dshiwot un ari tahdās laifam weenmehe
uf preelch grib palitt. — Nigā sawu darifshamū
deht, tikai weenu deenu ween usfawejos un tad
gar Jaunfegamū un Zehlahfshu, kuras ari ap-
mekleju, drihs ween ar dshelzu kumetu pahrebrauz-
pee faweejem mahjās. (Brg.)

